

Suomen Potilasliitto ry
Paciuksenkatu 19
00270 Helsinki

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
PL 33, 00023 Valtioneuvosto

Asia: Lausuntopyyntö VN/15298/2019

Pyydettyinä lausuntona 2.6.2020, koskien luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi, työtapaturma- ja ammattitautilain eräiden työlakien ja Kansaneläkelaitoksesta annetun lain muuttamiseksi Suomen Potilasliitto ry esittää lausunnossaan kunnioittavasti seuraavaa:

Suomen Potilasliitto ry pitää tärkeänä, että lakeihin ehdotetaan lisättäväksi aiempaa yksityiskohtaisemmat säännökset mm. siitä millä tavalla etuuslaitosten asiantuntijalääkäreiden edellytetään ottavan kantaa laitosten käsiteltäväksi toimitettuihin lääketieteellisiin selvityksiin.

Esitetyillä lakimuutoksilla tavoitteena tulee olla parantaa vahingon kärsineen asemaa ja että järjestelmä olisi nykyistä selkeämpi. Asiantuntijalääkäri on lääketieteellisen asiantuntemuksen edustaja ja hänen tulisi esittää omat johtopäätökset selkeästi ja ymmärrettävästi ja perusteellisesti.

On tärkeää, että myös lääketieteellisten perustelujen laatua voidaan edelleen parantaa.

Keskeisiä ehdotuksia ovat asiantuntijalääkärin kannanotolle asetettavat muotovaatimukset ehdotuksessa nämä ovat tarkentuneet.

Asiantuntijalääkärin osallistuminen asian valmisteluun, ehdotuksessa on myös tätä täsmennetty.

Vakuutuslaitoksen asiantuntijalääkärin antama lääketieteellinen arvio, tärkeää tässä on, että asianosaisella on myös oikeus saada tieto kaikista etuuslaitoksen ratkaisun valmisteluvaiheessa syntyneistä asiakirjoista.

Asiantuntijalääkärin ja hoitavan lääkärin keskinäisiä eroja voitaisiin selventää tarkemmin kansalaisille sekä hoitavan lääkärin olisi pystyttävä antamaan tietoa kuinka käsittelyprosessi etenee ja mitkä ovat hänen omat osallistumismahdollisuudet tässä.

Etuuden hakijan osallisuuden lisääminen hänen asiansa käsittelyssä prosessin alkuvaihteesta lähtien. Sähköinen B-lääkärinlausunto otettava käyttöön, joka ohjaisi hoitavaa lääkärinä ottamaan kantaa kaikkiin asioihin yhtenevästi, tämä helpottaisi myös etuuden hakijan ja lääkärin kommunikointia.

Näemme, että suullisten käsittelyjen mahdollisuus pitäisi olla muutoksenhakuasteissa, jotta muutoksen hakija pääsee esittämään argumenttinsa.

Mitä tarkemmin päätökset perustellaan, on sillä vaikutuksensa vakuutettujen oikeusturvan, että sosiaalivakuutusjärjestelmää kohtaan koetun luottamuksen kanalta. Mikäli päätös on kielteinen, etuudenhakijalle on tärkeää, että päätöksessä riittävät ja ymmärrettävät perustelut. Riittävien perustelujen avulla asianosainen voi arvioida, onko hänen syytä hakea muutosta päätökseen. Tämä voi vähentää myös muutoksenhakua mutta se edellyttää ohjausta muun sosiaaliturvan toimeenpanoa vastaaviin tahoiin mm. kuntoutukseen liittyen.

Lääkäriasiiantuntijan osallistuminen asian käsittelyyn. Asiantuntijalääkäri, Eläkelaitoksen, Eläkekassan, Kevan, ja Kansaneläkelaitoksen, tehdessään asiakirjoihin perustelun arvionsa ja johtopäätöksensä on se vahvistettava sanoin ”kunnian ja omantunnon kautta”. Tämän näemme kansalaisten kannalta yhtenä merkittävänä asiana luottamuksen osalta koko sosiaalivakuutusjärjestelmää kohtaan.

Jyväskylässä 23. päivä kesäkuuta 2020

Suomen Potilasliitto ry

Paavo Koistinen,
Puheenjohtaja